

Jens Stoltenberg, forsætisráðharri, og Grete Faremo, lögmláráðharri, svara spurningum á tíðindafundi fyrradagin
Mynd: Polfoto

22. juli-frágreiðingin kann kosta ráðharrum sessin

Norska stjórnin fer at nærlesa frágreiðingina frá 22. juli-nevndini, og á tíðindafundi í gjár daldi Jens Stoltenberg, forsætisráðharri, ikki fyri, at frágreiðingin kann kosta ráðharrum sessin

– Vit hava fingið tað, sum vit hava biðið um, hóast vit mugu sanna, at partar av frágreiðingini eru óhugaligur lesnaður. Frágreiðingin hjá nevndini avdúkar umfatandi trupulleikar í lögregluni. Tað er álvarssamt. Stjórnin fer tí at skipa fyri einari umfatandi gjøgnumgongd av lögregluni, segði Jens Stoltenberg og legði afturat, at hann hevði longu biðið lögmláráðharran taka sær av málinum.

Á tíðindafundinum varð forsætisráðharrin fleiri ferðir spurdur, um hann ella onkur av hansara ráðharrum fer frá sum avleiðing av atfinningunum frá 22. juli-nevndini.

– Eg taki ábyrgdina av tí, sum virkaði, og tí, sum ikki virkaði tann 22. juli í fjør. Nú er tað mín uppgáva at taka ábyrgdina av, at nakað verður gjørt, segði Stoltenberg. Hann vildi hinvegin ikki útiloka, at onkur ella onkrir ráðharrar noyðast frá orsakað av atfinningunum, men legði afturat, at tað er ov tíðliga at siga nakað um tað enn.

Ikki nóg eyðmjúkur

Blaðið Verdens Gang skrivaði í oddagrein í gjár, at eftir tss tykki eigur forsætisráðharrin at taka avleiðingarnar av frágreiðingini og at leggja frá sær. Stoltenberg hevur sagt, at hann átekur sær ábyrgd-

ina av avleiðingunum av 22. juli, men at hann hevur ongantið hugsað um at fara frá orsakað av hesum.

Formaðurin í eftirlits- og stýrisskipanarnevndini hjá Stórtinginum, Anders Amundsen úr Framburðsflokkinum, heldur, at forsætisráðharrin var ikki nóg eyðmjúkur, tá hann helt tíðindafund um frágreiðingina. Tað er ikki nóg mikið, at hann átekur sær ábyrgdina, segði Amundsen við NRK í gjár.

Men forsætisráðharrasessurin hjá Jens Stoltenberg er ikki í vanda, tí hann hevur meirilutan í Stórtinginum aftan fyri seg, skrivaði NRK.

Frágreiðingin avdúkar, at fleiri ungfólk á Utøya, teirra millum tann 16 ára gamla Karin Elena Holst, kundu verið sloppin við lívinum, um lögreglan hevði borið seg rætt at

Mynd: NRK

Lemjandi niðurstøða

22. juli-kanningarnevndin legði dent á seks høvuðsevni í frágreiðingini um tað, sum hendi tann 22. juli í fjør, og niðurstøðan viðvíkjandi teimum flestu evnunum var ein røð av lemjandi atfinningum:

- Álopið á stjórnarbygningarnar í Oslo tann 22. juli í 2011 kundi verið fyriryrgt, um trygdartiltøk, sum vóru samtykt, høvdu verið sett í verk.
- Evnini hjhá myndugleikunum at verja fólk á Utøya sviku.

Løgrteglan kundi havt borið skjótari at. Gerningsmaðurin kundi verið steðgaður fyrr tann 22. juli.

- Fleiri trygdar- og tilbúgvingar-tiltøk, sum skuldu avmarka møguleikarnar fyri nýggjum álopum og avmarka skaðan, áttu at verið sett í verk tann 22. juli.
- Heilsu- og bjargingarstarvsfólk komu væl frá uppgávuni at hjálpa teimum særdu og at taka sær av teimum avvarandi.

- Kunningin frá stjórnini til almenningin var góð, og ráðharrarnir megnaðu at røkja teirra arbeiðið hóast skaðarnar.
- Við einum øðrum arbeiðslagi og størri víðskygni kundi fregnartænastan hjá lögregluni, PST, havt avdúkað gerningsmannin innan tann 22. juli. Kortini heldur nevndin seg ikki hava grundarlag fyri at siga, at PST kundi og skuldi havt forða fyri atsóknunum.

Neyðugt við betri tilbúgving í Grønlandi

Tann veksandi skipaferðslan í havøkinum kring Grønland hevur fingið politikararnar í Keypmannahavn at skilja, at tað er neyðugt bota um tilbúgvingina í Grønlandi. Tí hendir eitt ella annað óhapp við einum ferðamannaskipi, hava danir ábyrgdina av tilbúgvingini. Nú skal okkurt gerast við hetta, sigur Nick Hækkerup, verjumálaráðharri.

Hann sigur við danska kringvarpið, at tilbúgvingin í Grønlandi er ein ovurstór avbjóðing, sum ikki kann loysast

við teirri orku, sum nú er. Tí fer hann at tosa við hinar flokkarnar í Fólka-tinginum um at finna pening til at menna tilbúgvingina.

Nick Hækkerup hvur júst verið í Grønlandi, og um fjúrtan dagar fer verjunevndin hjá Fólka-tinginum til Grønlands at gera sær eina mynd av tilbúgvingini.

Eiga at hava Ísland sum fyrimynd

Búskaparframburðurin í Íslandi kann vera ein fyrimynd hjá øðrum londum og vísa teimum, hvussu tey kunnu sleppa burtur úr kreppuni. Tað heldur Daria V. Zakharova, sum er umboð hjá Altjóða Gjaldoyragrunninum í Íslandi.

Hon sigur við amerikonsku tíðindatænastuna Bloomberg, tað rætta er at lata kravánararnar taka avleiðingarnar av einum bankaskrædli heldur enn skattaborgararnar. Samstundis vísir hon á,

at íslendingar gjørdur av at varðveita vælfæðarskipanirnar, og tað hevur gjørt, at landið er komið skjótari aftur á fótur.

Dania V. Zakharova sigur við Bloomberg, at nú ræður um hjá teimum íslendsku politikarunum at halda fast um avmarkingarnar í gjaldoyrapolitikkinum, og at tað er umráðandi hjá Seðlabankanum at skipa so fyri, at peningur ikki streymar av landinum, tá avmarkingarnar verða linkaðar aftur.

Mentanararvur í vanda

Veðurlagsbroytingar kunnu hótta ein part av mentanararvinum í Grønlandi, tí tá jørðin gerst heitari, hvørva summi av teimum lívrunnu evnunum, sum kunnu siga granskarum eitt sindur um søguna hjá teimum, sum hava búð og virkað í Grønlandi upp íggjøgnum tíðina.

Nú skulu fólk hjá danska tjóðarsavninum til Grønlands at kanna viðurskiptini á fimm útvaldum búplássum nærhendis Nuuk. Nakrir granskarar hava longu verið í Diskovíkini og kannað viðurskiptini í búplássinum Qajaa, sum

er eitt av teimum kendu í Grønlandi. Tað vísti seg, at støðan er ikki so hættislig har, tí Qajaa er so langt norðuri.

Jørgen Hollesen, sum er ein av granskarunum hjá danska tjóðarsavninum, sigur við grønlandska kringvarpið, at allar mentanir – eisini tann grønlandska – eiga at vísa áhuga fyri at varðveita kunnleikan um sítt land og sín uppruna.